

# Van Daar Naar Nu; een pilot studie naar een interventie voor volwassen kinderen van WO-II getroffen en met angst- of stemmings- of persoonlijkheidsstoornissen

Gepubliceerd: 04-05-2023 Laatste bijgewerkt: 07-04-2024

Het doel van deze pilotstudie is het exploreren of de interventie \*Van Daar Naar Nu\* (VDNN) effectief is op het verminderen van angst- en stemmingsklachten (OQ-45), obsessief-compulsieve klachten (Y-BOCS), eventuele PTSS-klachten (PCL-5) en...

|                             |                          |
|-----------------------------|--------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO          |
| <b>Status</b>               | Werving nog niet gestart |
| <b>Type aandoening</b>      | Overige aandoening       |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Interventie onderzoek    |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON53758

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

VDNN

### Aandoening

- Overige aandoening
- Angststoornissen en -symptomen

### Synoniemen aandoening

Angst-, stemmings- en persoonlijkheidsstoornissen

### Aandoening

stemmingsstoornissen en -symptomen en persoonlijkheidsstoornissen en -symptomen

**Betreft onderzoek met**  
Mensen

## Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Arkin (Amsterdam)

**Overige ondersteuning:** Sinai Centrum

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** angst-, interventie, stemmings- of persoonlijkheidsstoornissen, volwassen nakomelingen, WO-II getroffen

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

OQ45 (algemeen psychische klachten, inclusief angst- en stemmingsklachten).

### Secundaire uitkomstmaten

Dwangklachten (Y-BOCS), PTSS-symptomen (PCL-5), persoonlijkheidsproblematiek (SIPP-SF), kwaliteit van leven (EQ-5D-5L), interpersoonlijk functioneren (RSQ/CPI), afgrenzing van en relatie met de door de getroffen oorlog getroffen ouder(s).

## Toelichting onderzoek

### Achtergrond van het onderzoek

Kinderen van Ouders met Psychische Problemen na Trauma, hier genoemd KOPP-T, vertonen vaak angst- stemmings- en persoonlijkheidsklachten, die zij attribueren aan het oorlogstrauma van hun ouders. Richtlijninterventies voor angst-, stemmings- en persoonlijkheidsstoornissen bieden vaak weinig ruimte voor het aanspreken van die specifieke context. Op basis van jarenlange ervaring met de Joodse en Indische naoorlogse generatie van de Tweede Wereldoorlog werd in het Sinai Centrum een nieuwe therapiemethode \*Van Daar Naar Nu\* (VDNN; Jacobs 2012, 2017) ontwikkeld en toegepast bij volwassen KOPP-T. De interventie omvat kort beschreven: 1) de thuissituatie met getraumatiseerde opvoeders wordt in een emotioneel corrigerende setting met een therapeut kernachtig gesymboliseerd; 2) de ouders hebben destructieve

conclusies vanuit de context van hun traumatisering in de opvoeding verweven en dit interfereert met een gezonde emotionele ontwikkeling van hun kinderen. In de therapie worden deze volwassen KOPP-T geholpen dit intergenerationeel verschijnsel in hun opvoeding te onderkennen, te onderzoeken en uiteindelijk af te wijzen; 3) aan de KOPP-T wordt voorgesteld afstand te nemen van de aan de traumatisering van de ouders verbonden relationele ouder-kind codes; 4) de KOPP-T worden aangemoedigd zich van de ouders los te maken en aan de traumatisering van de ouders eigen betekenissen toe te kennen. Dat bevordert de opbouw van een gezond en zinvol bestaan.

## **Doel van het onderzoek**

Het doel van deze pilotstudie is het exploreren of de interventie \*Van Daar Naar Nu\* (VDNN) effectief is op het verminderen van angst- en stemmingsklachten (OQ-45), obsessief-compulsieve klachten (Y-BOCS), eventuele PTSS-klachten (PCL-5) en persoonlijkheidssymptomen (SIPP-SF), naast een beoogd effect op kwaliteit van leven (EQ-5D-5L), interpersoonlijk functioneren (RSQ/CPI), en de relatie met de door de getroffen oorlog getroffen ouder(s) (gemeten met een kwalitatief interview).

## **Onderzoeksopzet**

Het onderzoek betreft een open pilotstudie, waarin de effectiviteit van VDNN getoetst wordt bij KOPP-T, die in behandeling zijn of komen bij de polikliniek van het Sinai Centrum.

## **Onderzoeksproduct en/of interventie**

VDNN bestaat uit 4 individuele sessies van 75 minuten verspreid over ca. 2 maanden, plus een follow-up sessie na 3 maanden met één naaste. Er wordt gebruik gemaakt van poppetjes en tijdschermen om herinneringen te symboliseren en het separatie proces non-verbaal uit te drukken.

## **Inschatting van belasting en risico**

Het onderzoek kent 3 meetmomenten met zelfrapportage vragenlijsten (start en eind interventie en follow-up na 3 maanden). In sessie 1 vindt een kwalitatief interview plaats over attributie klachten aan gezinscontext (casusconceptualisatie); bij de 3-maanden follow-up vindt een volgend kwalitatief interview plaats over ziekte-inzicht, afgrenzing van en relatie met de ouders. Het risico van het onderzoek wordt als \*matig\* ingeschat (i.e. matige kans op matige schade). Er kan tijdens de interventie sprake zijn van emotionele ontregeling in de vorm van het ervaren van gevoelens van teleurstelling, boosheid en verdriet. Deze zijn bij psychotherapie gebruikelijk, en ook nodig om verandering te bewerkstelligen. Door met getrainde therapeuten te werken en bepaalde kwetsbare cliënten uit te sluiten

van deelname (o.a. psychose, ASS, LVB) wordt gezorgd dat de ontregeling hanteerbaar blijft en uiteindelijk leidt tot meer emotioneel evenwicht. Deze inschatting is gebaseerd op ervaring met deze methode, die de laatste 10 jaar is opgebouwd en beschreven (Jacobs 2012, 2017).

## Contactpersonen

### Publiek

Arkin (Amsterdam)

Laan van de Helende Meesters 2  
Amstelveen 1180 EB  
NL

### Wetenschappelijk

Arkin (Amsterdam)

Laan van de Helende Meesters 2  
Amstelveen 1180 EB  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1. Volwassen (18+) kinderen van de Joodse en Indische Naoorlogse generatie van WO-II, die hun klachten (deels) toeschrijven aan de traumatische

voorgeschiedenis van hun ouder(s); het is vaak niet bekend of deze ouder(s) aan de criteria van PTSS voldeden.

2. Cliënt zoekt hulp vanwege angst, stemmings- of persoonlijkheidsklachten toegeschreven aan het oorlogsverleden van de ouder(s).

3. Cliënt i) staat op de wachtlijst voor behandeling van een specifieke psychiatrische stoornis of ii) heeft restsymptomen ondanks een afgeronde richtlijn behandeling.

## **Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)**

1. Psychotische stoornis
2. Ernstige depressieve stoornis
3. Ernstig middelengebruik
4. Autisme spectrum problematiek
5. LVB en analfabetisme

## **Onderzoeksopzet**

### **Opzet**

**Type:** Interventie onderzoek

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Behandeling / therapie

### **Deelname**

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-03-2023

Aantal proefpersonen: 20

Type: Verwachte startdatum

## **Ethische beoordeling**

Goedgekeurd WMO

Datum: 04-05-2023

Soort: Eerste indiening  
Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

### In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL81543.029.22 |